

Studenten ontleden het mechanisme van een piano

Pianotechnicus, een beroep met toekomst!

Op veel gebieden is er een tekort aan vakmensen. Dat geldt ook voor de pianobranche. Wie een opleiding volgt tot pianotechnicus en -stemmer, leert niet alleen een mooi vak, maar is ook verzekerd van genoeg werk!

Een pianostemmer hoeft niet goed piano te kunnen spelen – dat doet de musicus wel. Wat de stemmer/technicus doet, is ervoor zorgen dat de piano of vleugel in goede conditie is en blijft. Als de pianist tevreden is over de speelaard en de klank van zijn instrument, zijn wij dat ook. We houden natuurlijk wel van muziek, maar ons werk doen we uiteindelijk om de pianist goed te kunnen laten spelen.

Piano's stemmen is echt een vak. Ook al ben je heel muzikaal, je moet van een docent leren hoe je al die snaren op de juiste toonhoogte krijgt en harmonisch laat samenklinken. Een gitaar stemmen kan zelfs tijdens een optreden nog, maar een piano of vleugel moet van tevoren worden gestemd en moet lang op toon

blijven. Dat vergt een gedegen aanpak. Ook reparaties dienen vakkundig te worden verricht, zodat het instrument in een goede conditie blijft.

Dat leer je allemaal tijdens de driejarige MBO-opleiding Pianotechniek (Niveau 4) aan het HMC (Hout- en Meubileringscollege) in Amsterdam.

Theorie...

De opleiding Pianotechniek is een mix van theorie en praktijk. Sinds ca. 2000 is de opleiding goed gestructureerd en is een stage bij een leerbedrijf een vast onderdeel. Je zit 3 of 4 dagen per week op school en loopt 1 of 2 dagen stage bij een pianozaak. Meestal zijn er 15 of 16 eerstejaars; daarvan halen er 10 of 11 de eindstreep, wat een goed resultaat is.

De docenten zijn stuk voor stuk ervaren vaklieden die ook didactisch goed onderlegd zijn. Je leert de technische staat van een piano te analyseren en reparaties uit te voeren. Je haalt de onderdelen van het instrument uit elkaar en zet ze weer in elkaar. En dan het reguleren van alle onderdelen, dat is vakwerk. Liggen alle toetsen vlak? Is de afstand van de hamers tot de snaren goed? Gaan de hamers keurig naar de juiste snaren? Doet de demper zijn werk? Zijn de vangers goed afgesteld? Enzovoort. En stap voor stap leer je de piano of vleugel zuiver te stemmen.

Als je van plan bent een eigen pianozaak te beginnen, leer je ook een offerte op te stellen waarin de noodzakelijke werkzaamheden en het plan van aanpak worden omschreven en de kosten staan. Naast specifieke pianovakken zijn er ook algemene vakken als Nederlands, Engels en rekenen.

... en praktijk

Voor de leerbedrijven gelden een aantal voorwaarden. Er zijn immers pianozaken die alleen een showroom met veel instrumenten hebben, en pianostemmers die in hun garage aan één piano tegelijk werken. Cox Pianoservice is als leerbedrijf een goede combinatie van beide. We hebben een grote werkplaats met altijd voldoende piano's om het stemmen en repareren op te oefenen. Meestal staan er ook 'inruilers', instrumenten die niet geschikt meer zijn voor de verkoop, maar wel goed om het stemmen en repareren op te oefenen. Als de leerling voldoende kennis en ervaring heeft opgebouwd, krijgt hij of zij de opdracht om zo'n piano of vleugel vakkundig te demonteren en van elke stap foto's te maken, zodat het instrument weer kan worden opgebouwd. Ook maakt de leerling dan een offerte van de werkzaamheden en materialen om het weer in topconditie te krijgen. Vervolgens gaat het instrument naar de stort...

Als je de opleiding met een diploma hebt afgerond, kun je aan de slag als pianostemmer, pianorestaurateur of ondernemer in de pianobranche. Je kunt dan een mooie start maken, maar je bent eigenlijk nooit klaar... Je moet voortdurend ervaring opdoen en de talloze kneepjes van het vak leren. En wil je nóg meer leren: je kunt doorstromen naar het HBO.

De MBO-opleiding Pianotechniek is door de overheid erkend. Ze moet dan ook aan allerlei eisen voldoen, zoals het vakkenpakket, het aantal lesuren per vak, de examennormen. En dan het leerbedrijf: het contact met school en de werkzaamheden waarin de leerling zich gaat bekwamen. Er is veel overleg tussen het HMC en de twee verenigingen van de pianobranche, te weten de VvPN (Vereniging van Pianotechnici Nederland) en de NPMB (Nederlandse Piano- en Muziekinstrumenten Bond).

Al heel wat jaren zit ik als eigenaar van Cox Pianoservice namens de NPMB in de branche-adviescommissie. Ik vind het uiteraard belangrijk dat de leerlingen zo goed mogelijk hun weg in 'pianoland' zullen vinden. En we zijn, zoals gezegd, een leerbedrijf. In het begeleiden van stagiairs gaat veel tijd zitten, maar het is nuttig en noodzakelijk voor het voortbestaan van ons vak. En ik vind het ook leuk om jongeren vakkennis bij te brengen.

Laat u onze vleugels uitvliegen?!

STEINWAY 'O' 1.80 mtr. zwart (1960)
STEINWAY 'O' 1.80 mtr. noten (1937)
STEINWAY 'A' 1.88 mtr. zwart (1906)
IBACH 1.65 mtr. zwart (1989)
IBACH 1.60 mtr. wortelnoten (1960)
GROTRIAN STEINWEG 1.90 mtr. zwart (1919)
RÖNISCH 2.00 mtr. zwart (1925)
WEBER 1.70 mtr. palissander (1925)
KAWAI GL 10 ATX-2 1.53 mtr. zwart (nieuw)
KAWAI GX-2 1.80 mtr. zwart (nieuw)

Toegegeven, er moet aan een aantal vleugels nog flink worden gesleuteld, maar hier vindt u wel uw droombezit!

Zachte Stad

Nee, geen soft gedoe, maar – in dit geval – de zachtheid van schapenwol! De gemeente Rotterdam houdt op veel plaatsen gras kort door daar ruim 2000 schapen te laten grazen. Die worden geschoren en leveren per jaar zo'n 5000 kg wol op. Tot voor kort gebeurde daar weinig belangwekkends mee, maar daar is verandering in gekomen. Rotterdam heeft tal van projecten geïnitieerd om het afval van de gemeente bruikbaar te maken – dat geldt dus ook voor de enorme berg wol van die schapen.

Industrieel ontwerper Christien Meindertsma heeft in dat kader onderzocht wat de kwaliteit van die wol is en wat ermee te doen valt. Nou, heel veel! En niet alleen de bekende truien en mutsen. Wol blijkt heel bruikbaar materiaal te zijn in

Christien Meindertsma en Joep Planje bereiden de Dutch Design presentatie voor

de interieurbouw, de huizenbouw en zelfs de muziekindustrie, zoals de pianobouw. In piano's en vleugels wordt immers veel vilt gebruikt.

Ze is nog niet klaar met haar onderzoek. Ik ben erbij betrokken als pianotechnicus omdat ik kan aangeven waaraan het vilt moet voldoen. In een piano zitten namelijk zes soorten vilt verwerkt, die allemaal specifieke eigenschappen moeten hebben. De komende tijd zal blijken of de Rotterdamse wol geschikt is voor pianovilt. Christien heeft al monsters van een fabriek in Engeland; voor bepaalde onderdelen blijken ze nu al bruikbaar te zijn.

Met haar onderzoek opent Christien deuren naar innovatieve technieken en toepassingen die eerst onmogelijk leken. Zie de website www.dezachttestad.nl voor een film over de schapenwol, het wassen en het viltweven, en een interview met haar.

Christien had een grote stand op het Dutch Design Festival en daar stond ook de Feurich piano die ze door Cox Pianoservice wil laten restaureren en waarin we nieuw vilt zullen aanbrengen. Vilt van 'haar' wol, dus van de Rotterdamse schapen.

Concerten:

Donderdag 30 maart: Daniël Sueiro pianotrio

Een hecht trio dat Jazz-standards op verfijnde manier met eigen werk verenigt
Zie de website www.coxpiano.nl voor informatie en reserveren van kaarten.

Rik Cox
Milo Schekkerman
Rebecca van Hoorn
Joep Planje
Koen Peters
Bas Kortmann

gediplomeerd pianotechnicus en –stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
gediplomeerd pianotechnicus en –stemmer, CPT (Certified Piano Tuner), lid VvPN
administratrice en verkoopadviseur
Stagiair, volgt opleiding Pianotechniek bij HMC Amsterdam
Stagiair, volgt opleiding Pianotechniek bij HMC Amsterdam
Stagiair, Groene Hart Leerpark

COX PIANOSERVICE
info@coxpiano.nl

Tel. 0182-524 528

Meridiaan 25, 2801 DA GOUDA
www.coxpiano.nl

Mobiel: 06-53 64 22 67

Open: mat/m zat. 9.00-17.00 uur. Bezoektijden winkel/showroom/werkplaats:
elke zaterdag 9.00 – 16.00 uur. Overige dagen en 's avonds op afspraak.

